

# Digitaal Waterloket en Risicokaart Stedelijk Water

*De toename van de jaarlijkse hoeveelheid neerslag, neerslagintensiteit en de vergrote kans op een te hoge grondwaterstand laten zich steeds sterker gelden in de bebouwde omgeving. Waterschappen en gemeenten zullen omvangrijke aanpassingen moeten uitvoeren om deze wateroverlast tegen te gaan en de bebouwde omgeving klimaatbestendig te maken. Royal Haskoning introduceert hiertoe het Digitaal Waterloket en de Risicokaart Stedelijk Water.*

- door drs. A. Wielinga\*

Eén van de hoofdlijnen van de Kabinetsvisie op het waterbeheer 'Nederland veroveren op de toekomst' is dat het beleid in sterkere mate wordt gestoeld op een risicobenadering met oog voor het voorkómen van wateroverlast én met aandacht voor het beperken van de negatieve effecten hiervan.

## **NEDERLAND VEROVEREN OP DE TOEKOMST**

Bij 'risico-denken' in de bebouwde omgeving staan twee vragen centraal:

1. Welke wateroverlast/-schade accepteren burgers en bedrijven en wat mag absoluut niet gebeuren?
2. Op welke wijze kunnen de water risico's integraal (grondwater, oppervlaktewater, riolering en water op straat, zie figuur 1) in beeld worden gebracht?

Volgens de Kabinetsvisie dienen overheidsorganisaties de mogelijkheden voor burgers en bedrijven te maximaliseren om actief bij te dragen aan de planvorming, zodat zij ook langs deze weg de kans krijgen te participeren in

de ontwikkeling van de samenleving. De 'Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken' spreekt in dit kader van een gemeentelijk (grond)waterloket.

## **BEGINNEN IN HET LAND VAN CUIJK**

De vijf gemeenten in Land van Cuijk (Cuijk, Boxmeer, Sint Anthonis, Mill & Sint Hubert en Grave), het Waterschap Aa en Maas, Brabant Water NV, Rijkswaterstaat én de provincie Noord-Brabant hebben samen met Royal Haskoning de handen ineen geslagen om alle water risico's overzichtelijk het hoofd te bieden met behulp van een Digitaal Waterloket (zie [www.waterloketlandvancuijk.nl](http://www.waterloketlandvancuijk.nl)). Een innovatieve vondst van Royal Haskoning die in iedere Nederlandse gemeente toepasbaar is. De investering is bovendien zeer gering, weet initiatiefnemer Arnold Wielinga. De door Royal Haskoning ontworpen laagdrempelige en interactieve website betreft burgers actief bij het lokale waterbeheer en waterbeleid in hun gemeente.



Dr. A. Wielinga

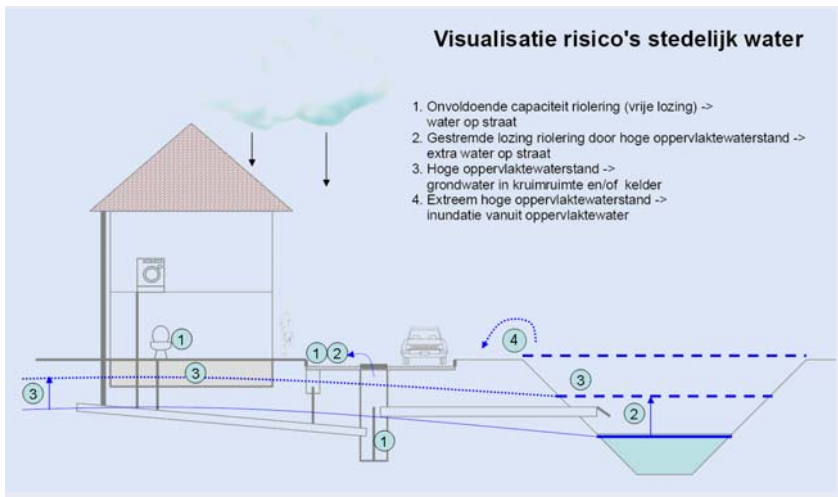
## **VANUIT HUIS**

Burgers kunnen op deze website vanuit huis digitaal al hun vragen, klachten en wensen over water ruimtelijk kwijt. Met de muis kun je op een digitale *Risicokaart Stedelijk Water* de bewuste locatie (zelfs binnen perceel-niveau) aanklikken. Een e-mail met daarin de gegevens van de melder en de inhoud van zijn melding wordt automatisch naar de verantwoordelijke gemeenteambtenaar verzonden en (geografisch) opgeslagen in een database. Staat dus bij iemand water op straat na een zware regenbui, dan kan hij dat op de digitale kaart van zijn gemeente op de exacte locatie aanvinken. En er nog een opmerking bij plaatsen ook. Figuur 2 geeft een voorbeeld van ruimtelijke meldingen. Figuur 3 geeft een verduidelijking van de werking van het digitale waterloket.

## **INTERACTIEF LOKET**

Elke reactie komt (indien gewenst anoniem) op de kaart te staan en wordt automatisch beantwoord. Met

\* Royal Haskoning - Marktmanager Stedelijk Water, divisie Ruimtelijke Ontwikkeling



**Visualisatie risico's stedelijk water.**

- FIGUUR 1 -

groene, oranje en rode stippen op de plaats van zijn melding, kan de burger volgen of de verantwoordelijke gemeenteambtenaar al actie heeft genomen op zijn melding. Maar ook de overheden zelf kunnen elke gewenste informatie richting burger op dit on line informatieloket kwijt. "De gemeente kan bovendien allerlei kaarten over elkaar heen leggen en informatie met elkaar linken," legt Arnold Wielinga uit. "Als bijvoorbeeld uit een wijk veel meldingen komen over natte kruipruimtes, en de gemeenteambtenaar legt daar de vervangingskaart overheen van het

gemeentelijk rioleringsstelsel, dan kan hij snel concluderen waar het aan schort en daarop acteren. Tegelijkertijd legt de gemeente ook een goed gearchiveerde ruimtelijke database aan en wordt een gestructureerde invulling aan de vernieuwde zorgplichten gegeven."

**TOELICHTEN**

"Dit interactieve systeem geeft de mensen het prettige gevoel dat er naar hen wordt geluisterd," geeft Arnold Wielinga aan. "Zo gaan we in het Land van Cuijk bijvoorbeeld een

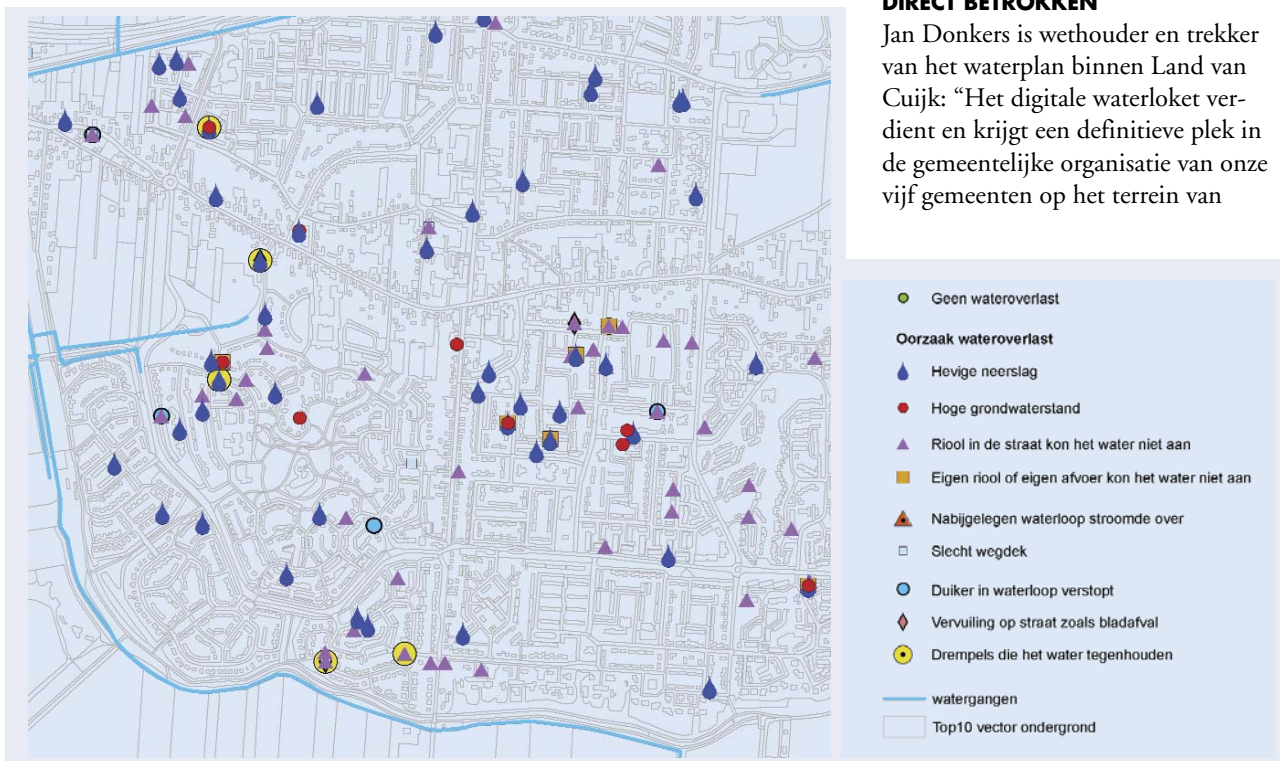
gemeentegesprek aan. De geformuleerde waterrisico's, kansen, wensen, bijbehorende projecten en watervisie worden via het Digitale Waterloket ter inspraak aangeboden aan de burgers. Burgers die digitaal reageren, worden vervolgens uitgenodigd om hun ruimtelijke inspraakreacties op het gemeentehuis toe te lichten. De gemeenteraad kan zo een gefundeerd besluit nemen."

**GENOMINEERD**

"Bovendien kan de ambtenaar ook bestaande ruimtelijke kennis over het watersysteem en de waterketen bij zijn beantwoording betrekken," vult Arnold Wielinga aan. "Zo kan hij rechtstreeks metingen van de grondwaterstanden uit de database halen en bij zijn antwoord gebruiken. Door middel van een Waterenquête hebben wij het Digitale Waterloket onder de aandacht van de burgers gebracht. Dit Digitale Waterloket optimaliseert de samenwerking tussen diverse overheidspartijen en de burgers. Ook vanuit de ingenieurswereld is er overigens waardering voor ons project. Ons Digitaal Waterloket was genomineerd voor 'De Vernufteling 2008', een prestigieuze prijs voor ingenieursbureaus voor het meest innovatieve project."

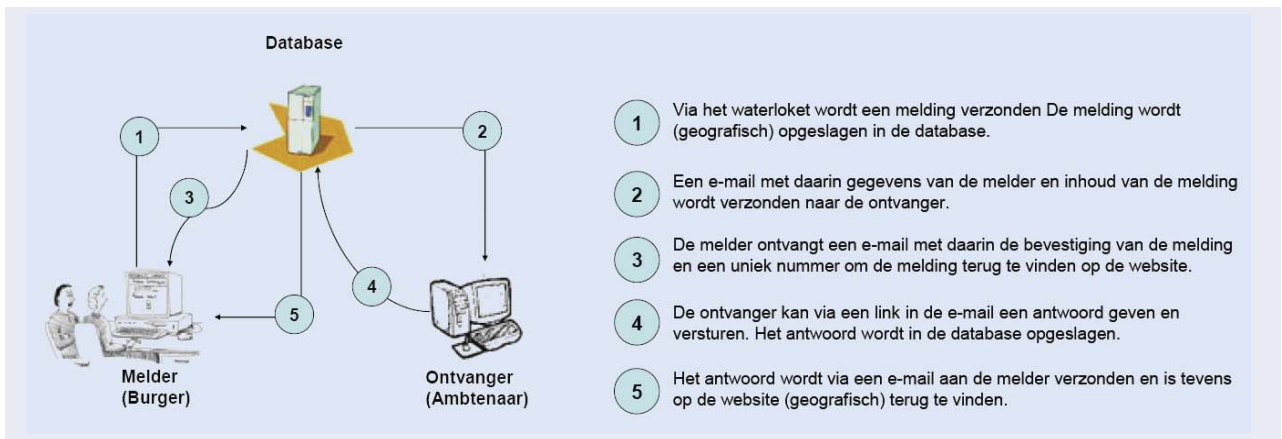
**DIRECT BETROKKEN**

Jan Donkers is wethouder en trekker van het waterplan binnen Land van Cuijk: "Het digitale waterloket verdient en krijgt een definitieve plek in de gemeentelijke organisatie van onze vijf gemeenten op het terrein van



**Voorbeeld van ruimtelijke meldingen.**

- FIGUUR 2 -



- 1 Via het waterloket wordt een melding verzonden. De melding wordt (geografisch) opgeslagen in de database.
- 2 Een e-mail met daarin gegevens van de melder en inhoud van de melding wordt verzonden naar de ontvanger.
- 3 De melder ontvangt een e-mail met daarin de bevestiging van de melding en een uniek nummer om de melding terug te vinden op de website.
- 4 De ontvanger kan via een link in de e-mail een antwoord geven en versturen. Het antwoord wordt in de database opgeslagen.
- 5 Het antwoord wordt via een e-mail aan de melder verzonden en is tevens op de website (geografisch) terug te vinden.

**Verduidelijking van de werking van het digitale waterloket.**

- FIGUUR 3 -

ruimtelijk beheer en ruimtelijke ordening. Naar voorbeeld van al werkende digitale serviceverlening bij de afdeling publiekszaken wordt het Digitale Waterloket daar zeker aan toegevoegd. Onze burgers weten nu waar ze vragen kunnen stellen en informatie kunnen vinden en dat moet zo blijven. Niet meer naar het gemeentehuis, maar thuis achter de pc communiceren met de gemeente is de service die we als gemeente willen verlenen. De uitdaging is, dat het loket, juist daarom, blijft functioneren op de manier waarop we nu zo trots zijn.”

**RISICOKAART STEDELIJK WATER**

Voor de uitwerking van de risicoanalyse ontwikkelde Royal Haskoning het vernieuwende concept ‘Risicokaart

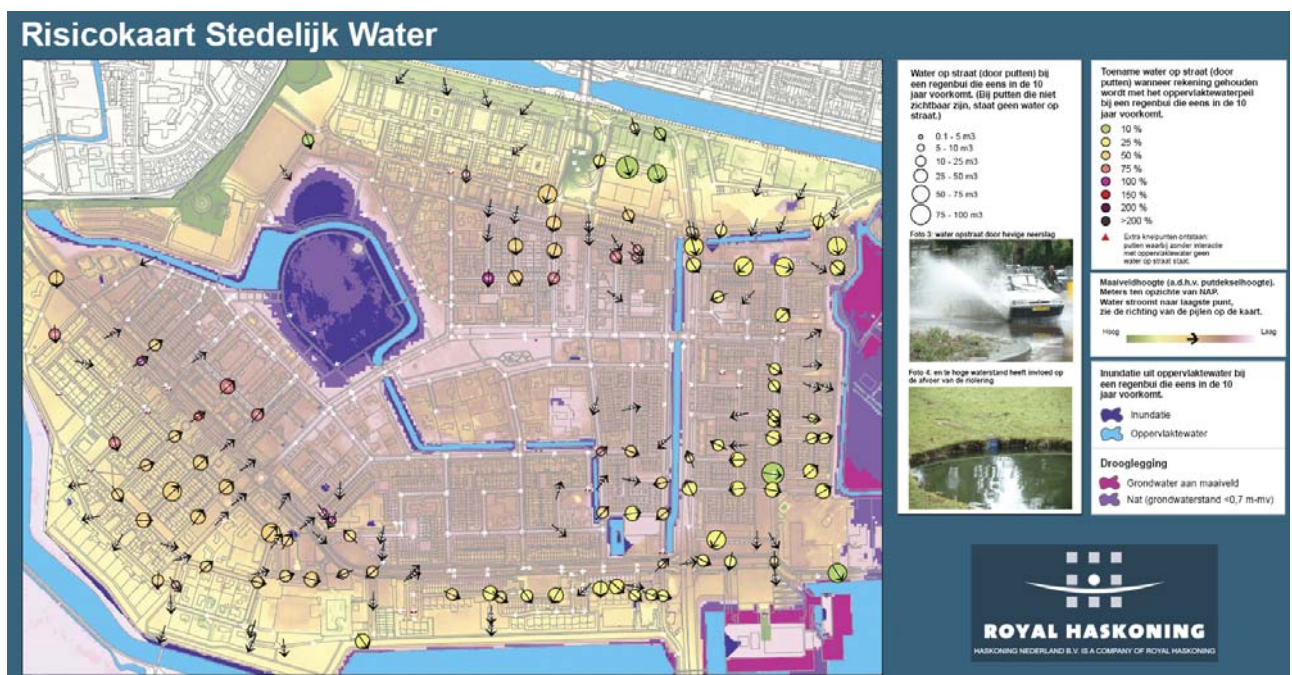
Stedelijk Water’. Deze kaart geeft de gemeente en het waterschap, maar ook inwoners en bedrijven in één oogopslag een ruimtelijk beeld van de (water)risico’s en de negatieve effecten (omvang wateroverlast) van de verwachte klimaatontwikkelingen voor zowel grond-, oppervlaktewater, rioleering als water op straat. Figuur 4 geeft een voorbeeld van de risicokaart stedelijk water.

**HET LOKALE WATERSYSTEEM EN DE WATERKETEN VEROVEREN OP DE TOEKOMST**

Royal Haskoning combineert de ‘Risicokaart Stedelijk Water’ en het ‘Digitale Waterloket’ waardoor waterschappen en gemeenten samen met burgers

en bedrijven een gezamenlijk beeld over geaccepteerde (structurele) wateroverlast (onder meer ontwateringscriteria) kunnen creëren (en de bijbehorende financiële consequenties zoals de hoogte en verdeling van de toekomstige rioolheffing). Door deze integrale aanpak kunnen de kosten voor het uitvoeren van de noodzakelijk aanpassingen aan het lokale watersysteem en de waterketen zo laag mogelijk (doelmatig) gehouden worden. Samen met inwoners en bedrijven kunnen lokale overheidsorganisaties het watersysteem en de waterketen in het bebouwde gebied ‘veroveren op de toekomst’.

Op [www.waterloket.info](http://www.waterloket.info) en [www.risicostedelijkwater.nl](http://www.risicostedelijkwater.nl) vindt u meer informatie. 



**Voorbeeld van de Risicokaart Stedelijk Water.**

- FIGUUR 4 -